

Кад овај број "Времена" буде у читаочевим рукама, Мирослав Мишковић, неспорно најбогатији српски привредник, приређиваће гала ручак у београдском Интерконтиненталу, а поводом јубилеја, двадесет година Делте. Биће занимљиво ко ће доћи на прославу, а можда још занимљивије сазнати кога домаћин није звао на славље

Узајамно оговарање: О компетенцији и "првом милиону"

У учесталим пропитивањима о томе да ли су у Србији могући социјални немири с политичким последицама појавила се и теза да то није немогуће и због околности да је све дубља подвојеност, илити јаз између политичке и пословне елите с једне, и грађанства с друге стране.

Добро, ово је опште место још предвеберовског социологизирања. Јасно је да су на једној страни друштвене позорнице они који имају моћ и паре, или и моћ и паре, а да су на другој они и без пара и без моћи. Само што српски случај, као по обичају, није тако једноставан. Овде није реч о двополној, стандардној подељености. Србија се пре може описати као троугао, само што те тачке троугла ништа не повезује.

Овде јаз постоји и између политичке и пословне елите. Рецимо да је тачка А политичка класа, тачка Б привредна елита, а тачка Ц, просто речено, народ. И нико ником не верује. Свако гледа своја посла. Рекао бих да су покидане линије, нити које су повезивале тачку А и Б у тренутку формирања владе и да се то догодило упоредо с јачањем економске кризе, што је процес који готово нигде у свету није забележен.

Свет око нас понашао се рационалније, а земље које су најбрже изашле из зоне пада економских параметара и рецесије показале су највише слуха за интересе привредних

могула. Било да се радило о директним државним, махом финансијским ињекцијама, разним облицима протекционизма сопствене економије (од Америке до Русије) или снажном спољнополитичком подршком експанзији домицилног капитала на нова и атрактивна тржишта (од Француске до Немачке).

У нас су се, у исто време, распадали и крхки покушаји прављења мостова између извршне и сваке друге власти и оних који је требало својим радом, производњом и продајом да пуне државни буџет. Неки састанци су одржани, у нимало толерантној атмосфери подозрења и сумњичења, после су се и по привредним и политичким салонима и клубовима учесници узајамно оговарали, оптуживали или за некомпетенцију или сумњиве прве милионе. И за аланост, на обе стране, и монополе, такође на обе стране, јер и власт је алава на моћ и воли да монополише одлучивање, као што је овима другима мио новац и теже максималној тржишној пенетрацији.

Различите рачунице: Бацање лавовима и друге игре

Чинили су да су у тој партији ајнца оба партнера испали тропа. Сад једни другима ништа не верују и имају различите рачунице. Рецимо чак да је, са становишта исхода неважно када је то почело – али није неважно да се процес убрзао када су политичари покушали да преко популистичких парола терет кризе и трошкове кризе пребаце на оне који имају, а да су они у том тренутку били оптерећени кредитима, падом укупне куповне моћи, slabим инвестиционим интересовањем, речју, пословали су на тржишту које је показивало знаке клиничке смрти и када је и онај новчић којим се Харону плаћао превоз преко Стикса изгледао велики као кућа.

Те различите рачунице, шематски, крајње поједностављено, могу се сада и овако представити: политичаре је страх да "обнове мостове" с привредницима јер су их стигматизовали као непатриоте, узрочнике корупције, монополисте, себичњаке и љубитеље рачуна који су далеко од београдске пореске руке, а ови немају поверења у политичаре који су их већ једном бацали лавовима, нису им помогли кад им је било најтеже а, приде, нису сигурни да су им шансе да остану на власти баш много велике кад се окончају предстојећи избори.

Није да нема контакта – на крају крајева, избори су скупа ствар – али то је више ствар формалних сусрета, кад се не дају избећи, понекад персоналних афинитета па, богами, и гледања страначких интереса, али далеко од очију јавности, него што је све то нека

смишљена разрада стратегије привредног и политичког опоравка.

Многи од њих већ с пословима напуштају ову земљу (поменимо само Зорана Дракулића или Филипа Цептера, док су они опрезнији који су се на више ватри пекли то почели да чине и пре него што су постали тема недоучених коментара новинарских приправника, погрешних анализа самопроглашених инвестиционих консултаната и писама Верице Бараћ).

Питање поверења: Сви одоше тетки по лек

Све то чини улагање у Србију не толико неисплативим колико – несигурним. Једној фирми која је била пред закључењем уговора са страним партнером стигао је амандман на већ написани предуговор. Домаћа фирма би се том допуном утаначеног посла обавезала да плати будуће трошкове реституције. Нико не зна колики су они јер закон још није донет. И тако округ, од ситног, као што је опорезивање комби возила као луксузних ципова до Дулићевог уплитања у кучине с прописима о земљишту и градњи који су готово убили српско грађевинарство па се држава дохватила мистрије правећи кибуц на Вождовцу где станови неће бити јефтинији него да их је градио неко ко у томе види интерес и профит.

Кад овај број "Времена" буде у читаочевим рукама, Мирослав Мишковић, неспорно најбогатији српски привредник, приређиваће гала ручак у београдском Интерконтиненталу, а поводом јубилеја, двадесет година Делте. Биће занимљиво ко ће доћи на прославу, а можда још занимљивије сазнати кога домаћин није звао на славље.

Ових дана је, поново, Миодраг Костић, један од оних који је открио чари украјинске равнице у односу на родну, војвођанску, рекао: "Немам ништа против професора и академика, али данашње време тражи да у Влади буду саветници из привреде који немају конфликт интереса. Дај боже да Влада у свој тим хоће да позове Миодрага Бабића и Николу Павичића да од Србије направе оно што су направили од Хемофарма и Синтелона."

"Ја за тако нешто немам времена", изјавио је Миодраг Костић, а чини ми се да није ни хтео да прикрије цинизам. Као што сам већ написао: Изгледа да нико више нема

времена. Сви одоше тетки по лек!

Једино извесност скорих избора делује као фактор кохезије. Не верујем да митинзи Српске напредне странке могу да поремете изборни календар. Србија је у ишчекивању и пред њом је озбиљна политичка реституција. Цену те врсте реституције не може ни Милан Беко да израчуна.